

Kommunista kultúra

Könyvtárak

a Tanácsköztársaságban

Budapestben lesz a világ legnagyobb szocialista könyvtára

A magyar Tanácsköztársaság az ország lakosságának könyvvél való ellátását állami feladatnak nyilvánította. Ennek megfelelően azonnal hozzá kellett látni könyvtárügyünk újjászervezéséhez. A szervezésről Dienes László könyvtárügyi politikai megbízott a következő információval szolgált:

— A szervezés két irányban halad. Egyrészt Budapestben és az ország nagyobb városaiban egy tudományos szakkönyvtár-rendszert akarunk kiépíteni és ezért azon vagyunk, hogy jól átgondolt, egységes terv alapján átszervezzük meglévő tudományos könyvtárainkat: az összetartozókat egyesítjük, a heterogén tartalmuakat szétválasztjuk és a kutatók és tanulmánygyókok céljaira legmegfelelőbbben helyezjük el. Minthogy azonban itt nagy, többszáz ezer kötetes könyvtárakról van szó, melyeket nem könnyű feladat megmozgatni, csak ideiglenes elhelyezésükről lehet szó, legalább is, amíg nagyszabású építkezésekre megnyílik a lehetőség. — ezért a tényleges kivételre csak akkor kerülhet majd a sor, ha az elhelyezési és átszervezési tervet az összes nagyobb könyvtárra nézve részletesen meg tudjuk állapítani. A legnehezebb probléma a Nemzeti Múzeum könyvtá-

ranak elhelyezése, melynek a múzeum egyéb részeinek már folyamatban lévő likvidációjával együttesen kell elindulódnia. A terv szerint a múzeum épülete egyedül a könyvtárnak maradna, mellette egyesitenők egy nagy magyar vonatkozású és szellemű tudományos könyvtárrá az egyetemi és az akadémiai könyvtárat. Ez azonban egyelőre igen nagy nehézségbe ütközik és így a közvetlen jövőre nézve kisebb reformokkal kell e tekintetben megelégednünk. Mindenesetre már most egységes terv alapján fogjuk szervezni könyvszerzésüket, katalógusaikat és az egész belső és külső adminisztrációt, ami maga már óriási eredmény. Azt tudja ez jelenteni, hogy e három nagyon szép arccal rendelkező könyvtár használható is lesz.

— Megoldásra vár ezenkívül...

Városi könyvtár 5/29

215

ma még kisebb, de naggyá kiépítendő szakkönyvtárak egész sora. Így a Szabó Ervin-társadalomtudományi szakkönyvtár számára keresünk megfelelő nagy épületet, ahová beolvashatók legyenek a már vele egyesített könyvtárak, valamint az összes többi kisebb-nagyobb társadalomtudományi és közgazdasági könyvtárak. Ennek keretében fog kiépülni a kontinens legnagyobb szocialista könyvtára, melynek alapjai már készen vannak és teljes kiépítése csak a megfelelő elhelyezés kérdése.

Hasonlóképpen szükséges egy nagy természettudományi szakkönyvtár megteremtése, természetesen itt is a már létező könyvtárak felhasználásával, továbbá a technikai, építészeti, művészeti, stb. szakkönyvtáraink szintén egységes organizációja.

— Közelebb van a megvalósuláshoz, mert sürgősebb és a jelen körülmények között kivihető, a közművelődési könyvtár-rendszer kiépítése. Terveink szerint minden kerületben több 15—20 ezer kötetes, általános — szépirodalmi és ismeretterjesztő — könyvtárt fogunk felállítani. Nagy-Budapestben körülbelül 30—40-et, a vidéki városokban a szükséghez képest, a falukat s tányákat pedig a városokból kiinduló mozgókönyvtárak fogják ellátni folyton friss, új könyvekkel. Ennek az országos könyvtárhálózatnak egyes szemei már az előkészítés előrehaladott állapotában vannak. Így Budapes-

ten rövid idő alatt öt ilyen közművelődési könyvtárt nyithatunk meg.

— A kerületi könyvtárak mellett a nagyobb gyárakban is rendezünk be könyvtárakat. Célunk, hogy lehetősen közel vigyük a könyvet a munkássághoz, s minden eszközzel megkönnyítsük hozzáférését.

— Külön, kisebb könyvtárakat kapnak az ifjúmunkások, részint olvasótermekben, képzési helyük közelében, részint a főiskolai óthonaikban.

— A könyvtárak e nagy tömegének föllállítása igen sok könyvet igényel. Könyv pedig tudvalevően kevés van. Hogy tehát a meglevő könyvanyagot könyvtárak számára biztosítsuk, létesítettünk egy nagy országos könyvgyűjtő és könyvelosztótelepet a szellemi termékek országos tanácsa elosztó szervezete kebelén belül, mely több millió kötet összegyűjtésére és kezelésére rendezkedik be. Ide koncentráljuk nemcsak a kiadók készleteiből könyvtári célokra lefoglalt könyveket, hanem a fölszámolt egyesületek (kaszinók, stb.) könyvtárait, valamint a veszélyeztetett, vagy elhagyott magánkönyvtárakat is, melyeket közcélra igénybe vettünk.

— A megnyitandó könyvtárak

személyzettel való ellátására az egyetemen már két hete megkezdődött a *könyvtárosi tanfolyam*, melyet őszre rendszeres *könyvtáros-képző főiskolává* építünk ki.

— Ezek az új intézmények első láncszemei egy nagy intézménynek, *egy országos könyvtárügyi és bibliográfiai intézetnek*, mely a

megalakítandó Országos Könyvtárügyi Tanács segédszerve lesz az **egész Magyar Tanácsköztársaság könyvtárügyének központi irányítására.**